

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 10. avgusta.

—r.— Deželni kranjski zbor je sklican. Kmalu se bode odprla redutna dvorana in „nemška“ naša večina priromala bode z znano svojo ošabnostjo vanjo. Mi vemo natanko, kolikega pomena da je visoka ta zbornica in mi v nobenem oziru ne cenimo previsoko njene vrednosti in veljavnosti! Malo se bodemo brigali za to, kar bode nemška večina sklepal in dežele mir ostane tudi meseca septembra neskalsen, naj si slavna družba, ki „zastopa“ našo deželo, izmisli ta ali on zakon. Da je kranjski zbor nenaravna zbornica, je jasno uže samo ob sebi, ker nenaravno je vselej in povsod, če zastopniki neizmerne manjšine terorizirajo v minoriteto potisnene poslance, kateri imajo čast uživati zaupanje neizmerne večine v deželi.

Ker ima čas dobro lastnost, da hiti, napočil bode tudi tej slavnej zbornici trenutek smrtne ure, in mandati zdanjih nemških velikašev se bodo iztekli, ne da bi pravična vlada posegla vmes s svojo roko.

Koristno pa je, če se uže zdaj pripravimo, in če si uže zdaj pripravimo svojega sluha organe, ker toliko je gotovo, da bode večina z velikonemško zavestjo zasedla svoje prostore, in da se bode čutila kot nemško korporacijo. To bode bliskalo in gromelo proti grof Taaffejevi vladi; njeni čini se bodo kritizirali z ostrim nožem, in na celej zdanjej vladi se ne bode niti laščeka dobrega dobilo! Kolikor poznamo mi zdanjo večino kranjskega deželnega zbora, prepričani smo, da ne bode ostalo brez resolucij proti praškim ekscesom in da se bode na vseh voglih kričalo, da je

Nemštvo v Avstriji in posebno na Kranjskem v velikej nevarnosti! Gospodje, katerim se pečat slovenskega rojstva na obrazu bere, in katerim se zibelj slovenska pozna na tem, kako nemščino izgovarjajo in naglašajo, vstajali bodo, ter z izposojenim navdušenjem reklamovali to kronovino za veliko Nemčijo! Sto in stokrat se bode prorokoval Avstriji žalosten pogin, ako ne odstopi takoj zdanja vlada in ako se avstrijsko ministrstvo ne izroči v hipu nemškim rokam. Z jedno besedo, nepotrebne besedovanja in praznega govoričenja se bode cedila slavna naša zbornica; naši narodni poslanci pa bodo morali poslušati vse te nemške enunciacije in visoka vlada bode imela nehvaležno nalogo, odgovarjati na vse to, da bi se ne reklo, da se našej nemške logiki nič odgovarjati ne da.

Najkrasnejša situacija pa nastane tedaj, če pride v reduto tudi gospod vitez Vesteneck. Kdor pozna železne živce tega nemškega mučenika, vé, da bode gospod vitez prvi na mestu. Komaj bode odprt jeden tečaj zborničnih vrat, bode uže gospod graški okrajni glavar silil na svoj prostor! In mi smo prepričani, da bode takoj mej prvimi govorniki in da bode pri najmanjšej priložnosti odpiral svoja usta.

Poprej, ko je gospod vitez imel še mnogo izgubiti, je bil predrzen, in grof Taaffejevo vlado je primerjal črnemu oblaku, katerega brez vsake težave kmalu prežene nemška burja iz političnega obnebja! Tak je bil poprej! Kak bode pa še le zdaj, zdaj, ko gospod vitez Vesteneck nema ničesar izgubiti več?!

Neprijetne situacije se bodo vrstile jedna za drugo, in brez škandalov to zborovanje preteklo ne bode. Ali mi smo nedolžni na vsem!

To zavest pa vendar smemo objaviti, da bi bila visoka vlada bolje ravnala, če je z mogočno svojo roko prestrigla nit življenja temu nelegalnemu zboru. Mnogo nepotrebnih sitnostij bi bila prihranila deželnej vladi, in mnogo sitnostij tudi grof Taaffejevemu ministertvu! Ti gospodje bodo namreč vestno skrbeli, da raznese telegraf zabavljanja, katera bode porodila nemška naša večina pri septemberskem zborovanju. In svet, ki ne pozna razmer v našej kronovini, sodil bode po tem kričanju, in nemški listi bodo upili, da je dežela razburjena, ker je razburjena njena zbornica. Jedino iz tega razloga obžalujemo, da slavni naš deželni zbor — še vedno živi!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. avgusta.

Umazane nemško-liberalnih listov nadeje, da namreč vrli Tirolci in Predarelci ne bodo sprejemali potujočega presvitlega našega cesarja navdušeno in mu skazovali svojo popolno udanost in posredno tudi zadovoljnost z zdanjo vlado, so popolnem uničene. Listi nam donajajo vesti, da povsod prebivalstvo navdušeno pozdravlja cesarja in mu izraža v obilej meri lojalno svoje mišljenje. O potovanju cesarjevem po Tirolah piše „Politik“: „Pri zistemu, ki je očitno podloga temu cesarjevemu potovanju, pri njegovem eminentno političnem značaju, nij dvoma, da ga je ministerski predsednik na konstitucionalno korektnem potu nasvetoval. Centralistična opozicija je koj začetkom pretila, da prenese vse težnje na ulico. Grof Taaffe je tudi preložil v nekem pomenu svojo akcijo na ulico, a ne le na kamenita, marveč tudi na poljska pota, in s tem daje dokaz, da mestno in kmetsko ljudstvo pod zdanjim, baje „vznemirjujočim“ vladanjem, veselo in udano

Listek.

Novela umetnice.

I.

Sijala je, vse po mestu je govorilo o njej. Kajti bila je slavna umetnica, nova zvezda na gledališkem obzorju, in predstavljala je tako krasno, tako zvesto po življenji!

Da, lepa, ponosno-lepa je bila ta Leonora! In skoro zaničljiv smehlaj zazibal se je na njenih fino rezanih ustnih, ako so jo obsipali venci — bila je trdega srca. Niti jeden se nij mogel hvaliti, da je vjel prijazen pogled njen...

In ipak jih je bilo toliko — kakor metulji frčali so okolo razcvitajoče se cvetlice, kakor buče okolo medu, in nijso našli družega, nego ponosen pogled, ironičen smeh.

Megleno jutro je bilo. Mrzel veter je bril po strniščih, neprijetno vreme je neprijetno vplivalo na ljudi.

Leonora sedela je pri oknu ter zrla na ulico na mimogredoče. V elegantnej jutranjej obleki je bila. Dolgočasila se je.

Prijela je knjigo z malo belo roko, a vrgla jo v stran, segla po pletenji — roki sta jej pali v naročje. In oči sta jej hiteli po sobi — zopet zaničljiv smeh! Zagledala je bukete, polu uvéle.

„Marietta!“ zakliče naposled in takoj se odpró vrata, stara strežnica stopi v sobo.

„Marietta“, dé Leonora, „nesi to-le proč! (menila je bukete). In še nekaj — kje je on medaillon, ki ga imam po umrlej materi?“

„Medaillon? Gospica, na mizici je ležal, tam v plavobaržunastem etuiju, morda —“

„Pogrešam ga, Marietta“, dé Leonora bolj hitro, nego navadno, „od sinoči uže!“

Zvončkanje pri durih zapre strežnici odgovor.

„Idi, pogledi, kdo je“, dejala je mlada dama. „Oh, gotovo zopet jeden onih gospodičev s puhlimi frazami, omlačeni pokloni me

nadlegujoč“, mrmra, ko je odšla strežnica. „Naj bode!“

Marietta pride nazaj, elegantno karto v roci držeč. Na srebrnej ploščici podá jo Leonori. „Alfred Geldern“, mrmra le-ta, pogledavši jo, „popolnem neznano ime. Kakov je, Marietta?“

„Gospod je mlad, eleganten —“

„A, bá, tega ne vprašam — nu, naj pride.“

Takoj potem vstopi Alfred Geldern, doktor prava, kakor je stalo na njegovej karti. Mrzlo se je poklonil Leonori ter baš tako mrzlo sedel na fauteuil, na katerega je pokazala ležno Leonora. —

„Kaj mi je nagnilo čast vašega pohoda, gospod?“ vprašala je Leonora ter opazovala svoj vis-à-vis.

„Vaša slava — vaša lepota“ — navadne fraze, mislila si je, a doktor nij odgovoril ničesar tacega.

„Mene pošlje baron S., prijatelj moj“, dejal je malomarno, „vsaj ga poznate, gospica?“

pozdravlja cesarja, kakor malo katero drugo ljudstvo svojega vladarja". To potovanje je torej na svetovalec Taaffe in cesar je z veseljem ustregel tej želji, podal se je mej popolno nemške Tirolce in tam se mu izkazuje vsa čast in spoštovanje, tam se izraža njemu udanost in zadovoljstvo z zdanjo vlado. Popolno nemški Tirolci kažejo s tem, da je ono kričanje ustavovercev o zatiranju nemštva pretirano, zlagano. V Nemcih-Tirolcih ne vé nihče nič o zatiranju, vsi so zadovoljni. Gotovo bode to potovanje cesarju še bolj utrdilo zaupanje do zdanje vlade, gotovo bode presvitli vladar še bolj odločno zahteval, naj se vsem narodom dadó jednake pravice. In to njegovo zahtevanje more izvesti jedino le zdanje Taaffejevo ministertvo.

"Czas" prinaša jako zanimljiv članek o politiki grofa **Taaffeja**. Grof Taaffe, piše "Czas", imel je veliko srečo, kaj pri svojem nastopu; Čehi popustili so prejšnjo pasivno politiko in vstopili v državni zbor in s tem pokazali svojo spravljenost. S tem je dobila grofa Taaffeja spravljava politika mogočen faktor, na katerega se je mogel zanašati in varno z njim računati. Grofu Taaffeju pa se tudi nij bilo treba bati nasprotovanja od Ogerske, ker so Magjari takoj se izrekli, da ne bodo podpirali cislajtanskih liberalcev in ne ovirali Taaffeja, ker njegova vlada nikakor ne alterira situacije v Ogerskeji. Tudi od Nemčije nij pretila nevarnost Taaffeju. Bismark ima dosti opraviti z liberalci doma, sit jih je do grla, torej nij kazal nobednega veselja poslušati večne lamentacije avstrijskih liberalcev o zatiranju. Ministerski predsednik pa je pokazal tudi obili politični razum, on je umel te ugodne položaje tudi previdno za se vporabiti. To kaže njegovo zmerno postopanje, on se varuje na katerej strani škodljivo razburjenje pouzročiti. Grof Taaffe ima le v notranjem sovražnike; poleg ustavovercev so sovražniki njegovi birokratje. Grof Taaffe pa bode s previdnim svojim operiranjem podvrgel si tudi to slednjo trdnjavo, upognil birokratom glave. Grof Taaffe je torej, končuje "Czas", prvi minister sprave, ki nij ostal le metafizičen, marveč postal je resničen in fizičen. On lahko zaupljivo gleda v prihodnost. — "Budap. Correns" javlja, sestavlja da se bode skupni budgetni proračun, ko se vrnejo skupni ministri, ki so do srede avgusta na odpustu. Tudi termin za zasedanje delegacij se bode pozneje določil, ki pa bode skoro gotovo sredi meseca oktobra.

Vnanje države.

Iz **Filipoplja** se javlja, da misli Karavelov stopiti v vzhodno-rumeljsko državno službo.

Iz **Turčije** se poroča, da misli vlada na radikalne reforme v turške poštne uprave. Te reforme pa misli s tem izvesti, da odpusti vse dozdajne nerabljive uradnike in jih nado-

mesti z novimi, ki bodo morali podvreči se ostrej in natančnej skušnji. Kaj pač koristi reformirati, če so pa vse razmere gnjile.

Afera Bradlaughova je pouzročila, da zdaj misli **angleški** kabinet v prihodnjem zasedanju vpeljati mesto prisega le obljubo.

V **Nemčiji** tudi nij vse tako zdravo in redno, kakor se poroča; nu pa se ve da, kar se zgodi pri Slovanih, Rusih, je pač drugačno, ker so Slovani barbari. V Nemcih se ponavljajo nemiri proti židom. V Jastrovu (vzhodnja Prusija) so oni dan hodile cele trume ljudstva po ulicah in metale kamenje na judovska poslopja. Iz Schivelbeina (Pomeransko) se poroča, da so se židom razdejala stanovanja in se jim pobrale dragocenosti. Antisemitski studentje poslali se Bismarku brzojav, v katerem izražajo svojo zadovoljnost o njegovem postopanju.

Dopisi.

Iz Trsta 7. avgusta. [Izv. dop.] (Razstava.) Uže parkrat sem mimogredé omenil, kako se je rodila misel o bodočej razstavi v Trstu. Poročal sem tudi, kako se je v ta namen bil 13. junija t. l. ustanovil velik odbor s 45 članovi, ki je zopet izmed sebe bil izbral pododbor s 15 članovi. Ta pododbor je natančno pregledaval in premišljal vse potrebe za razstavo. Ko so bile izvršene in dognane vse te priprave, sklicali so bili ón teden mnogobrojni odbor za razstavo ter mu razložili vse načrte in sklepe.

Glavni odbor naj bi pritrdil, da se leta 1882. v Trstu napravi razstava avstrijskih prirodnin, raznih pridelkov in izdelkov. Po načrtu bode ta razstava obsegala 24 raznovrstnih oddelkov, v katerih vsakem bodo združeni jednaki ali podobni si pridelki in izdelki. — Tako obsegal bode prvi oddelek rudniške in kovinske prirodnine in izdelke; vode rudnice; kamene in izdelke iz kamenolomov; povodno maz. Drugi oddelek: kmetijske pridelke; kmetijske izdelke; kmetijske stroje; gozdarske pridelke, gozdarske izdelke; les za stavbe; tesarke in sodarske izdelke; navadno hišno posodje in orodje; razne pletenine; živalske in rastlinske surovine za razne obrte (volno, sviloprejkine mešičke, ščetine, rogove itd.); živinorejo (mlekarstvo, sirarstvo); surovine za stroj (kože in kožuhovino). Tretji oddelek: redila in uživila; moko in močnate izdelke; ličilo; sladkor; razne redilne izvlečke; ponarejena uživila; čokolado; žgane pijače; tabak. Četrti oddelek: razne ločbarske izdelke; razne

sol; ločbarske izdelke za razne obrte (za lekarja, fotografa, razne učenjake itd.)

Da ne bodem našteval vseh naslednjih oddelkov, povem naj le, da bode n. pr. IX. oddelek obsegal: raznovrstni papir in vse izdelke iz papirja; mej temi tudi papir za cigarete; XVI. oddelek: razno godbinsko orodje; naj se uže vanje piše, ali po njem žaga in kleplje ali drugače ž njim gode; XX. oddelek bode mej drugim razkazoval raznovrstne peči; katerih skoro vse tržaške hiše toliko potrebujejo. Gotovo bodemo v tem oddelku in še v kakem drugem zasledili umotvore domačega narodnega inženirja.

Jedenkrat sem uže poročal, da Trst zdaj nijma primerne prostora za razstavo. Potem se pač ne bodemo čudili, da so bili zaradi tega celo v pododboru nastali prepiri. Nazadnje so se zložili in večina je bila za prostor Campo Marzio, ki drži doli onostran iz mesta proti Lloydovim delavnicam. Manjšina je bila za prostor pred novim kolodvorom in poleg njega. Konjska železnica se bode gotovo veselila tega sklepa, kajti nabrala si bode mnogo grošev, če pride razstava res na ono stran mesta.

Odsek je določil 20.000 □ metrov prostora za razstavo z 24 oddelki. Napravil je tudi vse načrte zanjo ter preračunal po njih, da bi vsa naprava veljala okolo 300.000 gold. Odsek je tudi povedal, kako mislijo dobiti teh 300.000 goldinarjev: 100.000 gold. bodo darovali razni zasebniki (in od teh je baje res uže 95.000 gl. na papirji podpisanih), 100.000 gl. bodo dale razne korporacije in država, od države se odsek nadeja podpore, ki bode gotovo 40.000 gl. močno presešla. Vplivna in merodajna gospoda mora pač vedeti, ali bode vlada za razstavo tržaško res segla tako globoko v državno blagajnico. Nam Tržačanom na ljubo bi to pač želel (bodemo vsaj zopet jedenkrat imeli nekoliko komedije), a z ozirom na velike težave, s katerimi kmetje plačujejo davke, tega ne morem želeti, zdaj tem menij, ker strahovite nesreče zadevajo nam sosednje Kranjce, Štajerce in Korošce (veliki požari, toča in druga uima). Zadnjih 100.000 gold. se pa odsek nadeja nabrati po loterijo, katero naj bi vlada v ta namen dovolila. Če bi po tej poti nabrali še več denarjev, nameravajo ž njim razširiti razstavo. Kam? V morje?

S temi nasveti, katerim je odbor po vsem pritrdil, je sklenil pododbor svojo nalogo ter

"Da. A kaj želi gospod baron?"

"Ker je bil sinoči tako nesrečen — oprostite, srečen, hočem reči, gospica", popravil je brž, "da je našel vaš medaillon, je le obžaloval, da ga vam nij mogel osobno izročiti, kajti odpotoval je. In tako ga vam torej na njegovo željo jaz izročam, gospica — evo ga!"

Mehanično je segla Leonora po medaillonu.

"Hvala vam, gospod doktor", dejala je.

"Ne zamerite —"

"Želite, gospica?"

"Da nijsem indiskretna, vprašala bi vas, kam je odpotoval gospod baron? Je-li? Morda rodbinske zadeve — oprostite?"

"Ah, Vi se interesujete zanj", dé doktor, "nij skrivnost. A takó", popravil je brž, zapazivši iznenadejan pogled Leonorin, "v B** je šel k nevesti".

Z nepopisno mrzloto in zaničljivostjo izgovoril je zadnje besede.

"Takó?" meni Leonora.

"Dà, gospica!"

Nastane premolk.

"Vi nas črtite, gospod doktor", dé Leonora naposled.

"Črtim — koga?"

"Nas — ženstvo sploh. Nij-li tako, gospod?"

Doktor zmiga z ramami.

"Iz vaših besedij posnemljem to", nadaljuje ona. "Ko ste prej s tako mrzloto dejali, ka je šel g. baron k nevesti, nehoté se mi je vrinila misel, ka sem popolnemu sovragu žensk nasproti. — Vi se ne opravičujete gospod?"

"Moja navada nij", odgovori on, "da bi tajil to, kar res občutim, in nasproti temu se ne delam, kakor da občutim, kar mi je popolnem tuje. Tega ne morete, ne smete zahtevati od mene. In tako sem Vam odkrito povedal svoje mnenje. Našla boste, da sem morda neuljuden. Vsaj reznica peče, kakor pravijo. Baš tako prav imate, ako ste rekla, da Vas črtim —"

"A jaz ne pojnim, gospod", dé Leonora in lehek smehlja se zaziblje na njenih lepih rudečih ustnih. "Vi črtite vse ženstvo —"

"Povedal sem".

"In torej tudi mene ž njim", nadaljuje ona z lehno se tresočim glasom, "a jaz ne znam — vsaj ne spominam se, da bi Vam bila kaj hudega učinila. In menim, da morem črtiti le ónega, ki me je razžalil, ali sploh kaj hudega učinil —"

"Vedno to nij res", dé on določno, "preverila ste se gotovo sama na sebi. In tako n. pr. prav dobro znam, da občutite i do mene nevoljo, da gospica, i do mene —"

Leonora nij vedela kaj odgovoriti na to očitanje. Molčé se je igrala z urno verižico.

"Vaše molčanje mi je porok, da je res, kar sem dejal", dé doktor rezko. "Zdel se Vam bodem, kakor uže rečeno, neuljuden —"

"Vsaj naša sodba itak nič ne velja", odgovori Leonora, "kajti ženstvo bi Vas obsodilo, gospod doktor — malovredna stvar, na katere sodbi Vam nij nič ležeče. Ker ste Vi branitelj svojih načel, gospod, menim, da mi ne boste odrekli branjenja našega spola".

"Govorite, gospica", preseka jej on be-

odboru izročil podeljeno si oblast; na koncu mu je nasvetoval le, da naj zbrani izberó poseben izvrševalen odbor s 30 članovi. Ta naj se po potrebi sam pomnoži s potrebnimi zvedenci, ki naj bi našete sklepe izvršili. Temu izvrševalnemu odboru so podelili oblast porabiti toliko uže nabranih denarjev, kolikor jih potrebujejo za nujna pripravljala dela. Tako daleč je dospela zdaj bodoča raztava v Trstu.

Iz Primorja 6. avgusta. [Izviren dop.] (Poljedelstvo na učiteljskih.) Predvčerajšnji „Slovenski Narod“ nam je prinesel poročilo o okrajnej učiteljski konferenci v Sežani, v katerem je bilo tudi čitati, da je učitelj gosp. Janko Leban govoril, da učitelji ne morejo na deželi v poljedelstvu poučevati, ker se na učiteljski v Kopru kot pripravniki premalo poljedelstva uče in še to malo le teoretično. Naj bode dovoljeno tudi meni nekoliko besedic o tem izreči.

Ako se morejo učiteljski pripravniki na katerem učiteljski sploh naučiti nekaj o poljedelstvu, mislim, da se uče v Kopru bolje nego kje drugé, ker v Kopru je nastavljen učitelj za poljedelstvo, ki se je na višjih šolah poljedelstva učil in pozneje si tudi mnogo prakse pridobil. Zakaj se pa pripravniki v obče niso naučili dosti kmetijstva? Prvič zato, ker se nekaterim pripravnikom ne poljubi temeljito učiti se poljedelstva, ampak le toliko da dobijo prvi red. Drugič za to, ker če se tudi učijo teoretično po razlaganji in knjigah, pa nečejo hoditi na vrt k praktičnim vajam, bojé se morebiti, da si roke umažejo, tako da je učitelju poljedelstva večkrat treba groziti jim z dvojkami, če se ne hoté udeležiti praktičnih vaj. Ali večkrat tudi to groženje nič ne koristi, posebno pri pripravnikih italijanske narodnosti ne, ker vedó, da imajo o ravnateljstvu svojega zagovornika, ki ne pusti dati nobenemu drugega reda, če zna teoretično kaj o kmetijstvu, če tudi se nij hotel udeležiti praktičnih vaj. In slednjič se smatra ta predmet (poljedelstvo) od nekaterih strani menj važnim kakor n. pr. telovadba, gosli in petje; če tudi je g. učitelj poljedelstva večkrat temu ugovarjal.

Gospodu učitelju kmetijstva bi toraj jaz priporočal, da odslej še bolj strogo zahteva od pripravnikov, naj se uče kmetijstva, ka ne bodo pozneje govorili, da se niso ničesa naučili, če tudi le s kakim „komaj dovoljno“ mej

sedo, „prav imate. Brani se vsakdo, prosim govorite!“

„Sofistka nijsem“, dé Leonora, „da bi z rafinovano zvijačo dokazala Vam svoje pravo in sploh nemam upanja da bi Vas preverila.“

„Hm, hm!“ naredi doktor.

„Ne tajim“, nadaljuje mlada dama, „v nekaterih stvareh imate prav. Naš čas je poln presodkov, in baš ti prouzročujejo mnogotere sitnosti. In ako se jim pridružijo še lastne izkušnje, prekipi kozarec — kajti misliti si moram, gospod, da ste prebili neljube izkušnje, je-li?“

Trdo je uprl svoj pogled v njene temne oči, ter potem tiho dejal: „Ne motite se.“

„In iz neljube izkušnje se je vrgel Vaš srd na vse ženstvo, zavoljo jedne same na celoto?“

„Mordà.“

„Mordà? Samo mordà? Usojam se trditi, da gotovo — oprostite mi, — a vsaj smem reči, kar hočem, iz prejšnjega razloga?“

„Na prosto voljo.“

(Konec prih.)

svet prilezejo za učitelja. Pripravnikom bi pa tudi priporočal, naj se radi predmetov uče, ker učitelj predmeta nij kriv, ako „X“ ničesa ne zna, če se pa učiti nij hotel. In ravno taki potem najrajši zabavljajo proti dotičnemu profesorju.

Notranjski narodni praznik v Dolenjem Logatci.

(Dalje.)

Dné 26. maja meseca zbrali so se rodoljube Notranjski na Rakeku in pogumno določili slavnost. Vreden, prevreden odbor vstopil se je podjetju na čelo! Mej vodniki so stali možje, da si boljših želeli in zbrati niso mogli, gospodje: Ign. Gruntar, c. k. notar kot prvosednik, Iv. Rézman, železnični uradnik kot tajnik, Ad. Mulley, župan kot blagajnik, Fr. Arko, kot dekoratér in Adalbert Ribnikar, nadučitelj kot reditelj petja. In potem se je pripravljal ta narodni praznik — reči smemo — takó, kakor ne kmalu kaka slavnost! Takó umno in sistematično! Kadarkoli je došel glas iz Dolénjega Logatca, središča in sedeža izvrševalnemu odboru, kadarkoli se je zagibalo Resmanovo peró z Rakeka: takoj se je čvrsto gánilo 60 veljavnih mož po notranjske domovini. Organizacije je treba pa delavnega patrijotizma! Dan za dnévom je bilo več določenega in več pripravljenega. Ali „Sokol“ ljubljanski, ta je zopet zdaj, kakor uže tolikrat, krepko posegel tudi v stroj te slavnosti! Na čelništvo „Sokolovo“ si je zopet mnogo nas obdolžilo, da je Ljubljani in njenim okoličanom pridobilo poseben vlak, ki naj bi o pravej uri pripeljal gostov k logaški svečanosti. In ko je napočil 7. dan avgusta, dan gospodov, je popóludne krog 2. ure o krasnem vremenu drdrala dolga vrsta vagonov preko ljubljanskega polja. Ko smo dospeli na borovniški kolodvor, zagrmí veseli pozdrav zbranemu narodu, neomahljivemu narodu iz Borovnice in njene okolice! Cvet tega naroda pa je stal krog prekrasne zastave „narodnega bralnega društva v Borovnici.“ In veselilo nas je videti, da so vsi ti veljavni možje in gospodje, gospé in gospodičine iz Borovnice in Bistre — do 70 vseh vkupe — šli za zastavo in vsi stopali na vlak. Po poti smo zvedeli, da se je v Borovnici pritrkavalo in da so možnarji pokali, ko se je dolga vrsta slavnostnih gostov iz tega kraja pomikala proti kolodvoru s svojo zastavo. Pravilo se nam je tudi, da se je zastava omislila narlašč za to slavnost in da one tri vence vrhu zastave pripete, darovalo je narodno ženstvo, kakor kažejo napisi po tribojnicah: „Borovniška dekleta narodnemu bralnemu društvu v Borovnici za narodni praznik v Logatci 7. avg. 1881“; „Josipina Medénova in Ivanka Škrljeva narodnemu bralnemu društvu v Borovnici 7. avg. 1881“ in na tretjem venci: „Domovini v slavo! Slovenska mati (gospá Vrbičeva — op. pis.) v Bistri.“ Bog Te blagoslovi, Borovnica, in Tvoje narodno ženstvo!

Tam, kjer se z Vrhniške privije v klanec bela cesta proti Trstu in prekriža cesto že lezno, tam se je pomikalo navzgor v vrsti osemnajst voz... bil nam je to preugoden pogled! Na tistih vozech pa (vseh v zastavah!) hiteli so k slavnosti Vrhničanje, sami Vrhničanje! Tamošnji domoljube so ta dan ponosno rešili čast Vrhniške. Slava jim!

V Logatci na kolodvoru je bilo vse polno preštevilnega naroda. Pozdravi in „živio“-klici segali so do neba! — I. trijska godba zaigra.

Komaj da je bilo še prostora za nas, novo došle, ko smo izstopili. Iz goste gnječe odseval je bel pas! To so bila lepa logaška dekleta, stoječa v dolgej vrsti, z našimi lepimi, slovenskimi pečami na glavi! Godba utihne in ljubka gospica Mušičeva govori pritrjujé na „Sokolovo“ zastavo lavorov venec, milo ta-le pozdrav:

„Sokoli! bodite radostno pozdravljeni mej nami: saj ste tukaj mej nami domá, saj je ta zemlja — naša in vaša draga slovenska zemlja! Pridite k nam v naše domače, narodno selo, ki praznuje danes notranjski narodni praznik.“

„Hvala Vam, da poveljate v družbi narodnih društev in tolike slavne, domoljubne gospode naš narodni dan. Ta dan pričaj, da se Slovenci in Slovenke v Notranjske zavest dajo svoje dragocene narodnosti, da jim je v dolžnost narodni napredek in svoboda!“

„In zastava Vaša, ki je tolikrat budila in unemala po celem naši domovini za narod in dom, bodi tudi danes svetla zvezda naši slavnosti opominaje nas, da ljubimo brezkončno slovensko domovino, da služimo skupno in složno z besedo in dejanjem njej v korist in slavo.“

Sokolov starosta, g. Ravnikar je tako-le odgovarjal: „Mile mi slovenske hčere! Ponižnost je navadno lepa čednost, a v javnem življenji, posebno nas Slovencev, je nemaren greh, katerega znebiti se nam je sveta dolžnost. Da ste nas tako sijajno sprejeli, da ste nam skazali toliko ganljive naklonjenosti, da ste tako divno okrasile našo zastavo: s tem vcepili ste v naša srca ponos, narodni ponos. Ponosni smo in bomo ostali na vas, mile Slovenke, da netite tako živ plamen narodnega navdušenja, tako zvesto ljubezen do naše domovine. Ponosni smo in bomo ostali na vas, notranjske Slovence, ki imate narodno obnebe vedno brezoblačno, čisto kot ribje oko, in narodna srca čisto kot zlato. Slava vam! Dovolite, da vam iz polnega hvaležnega srca zakličem v imenu Sokolov in vseh ljubljanskih gostov: živele notranjske Slovenke, živele notranjski Slovenci!“

Ko so na to vrla logaška dekleta vsako zastavo, kar jib je bilo zbranih na kolodvoru, obdarovale z lavorjevím vencem in tudi marsikatero prsi osrečile s šopkom: tedaj je stopila „požarna bramba logaška“ (narodna!) naprej a za njo se je počasi zvrstil ves narodni zbor proti kraju slavnosti. Bila je to dolga vrsta. Saj je vsaka notranjska vas odposlala svoje zastopnike, več ali menj, z zastavo ali brez zastave!

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Velikodušen dar.) Nj. veličanstvo presvitli naš cesar daroval je Štajarcem po uimih poškodovanim iz svoje privatne blagajnice 8000 gld. Dotične prošnje za podporo je oddajati g. državnemu poslancu baronu Godel-Lannoyu.

— (Odbor „Glasbene Matice“) ima jutri zvečer ob 6. uri v čitalnici sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Branje zapisnika o odborovej seji dné 7. julija t. l. 2. O zadevi Vilharjevega spomenika in v to nabranih novcev. 3. Odpis sl. vladi na odborovo prošnjo za državno podporo. 4. O razpošiljanji dotiskanih muzikalij za 1881. 5. Zastrán razprodaje še hranjene društvene muzikalne zaloge. 6. Nasveti. Vsled predsednikove prošnje objavljamo to vabilo, ker morebiti dopisi ne bodo prišli vsem g. odbornikom v roke, ako so slučajno odšli z doma na počitnice.

— (Knjige iz zapuščine Jurčičeve,) tako imenovano „Slovensko knjižnico“, katere čisti dohodek je namenjen po oporoki Jurčičevej njegovej starej materi, prodajeta knjigotržca M. Gerber in J. Giontini v Ljubljani po navadnih cenah. Te knjige so: „Na Žerinjah“, „Dr. Zober“, „Mej dvema stoloma“, „Tugomer“, „Župnik Wakefieldski“, „Kalifornske povesti“, „Zimski večeri“ pa „Cvet in sad“. Z ozirom na blagi namen, da se podpira s strženimi novci Jurčičeva stara mati, je pač želeli, da slovensko občinstvo obilo sega po teh knjigah.

— (Mesečni živinski somenj) v dan 8. t. m. je bil le srednje obiskan, kajti kmetovalci imajo zdaj mnogo posla doma. Goveje živine se je prignalo kakih 250 glav; kar je bilo pitane, prodalo se je jako drago, pa tudi za slabše blago je bilo dovolj kupca iz Trsta in Gorice. Konj je bilo le kakih 100, mej njimi malo lepih, vender so kupci z Laškega še dosta nakupili.

— (Nesreča.) Vtorek 9. t. m., ko je komaj dobro odzvonilo póludne, igral si je (kakor je to uže sploh grda razvada nemarnih stanovnikov ob Ljubljani, da pusté svoje otroke na bregovih reke brezskrbno sem ter tja letati in ribe loviti) na sv. Petra nasipu blizu dvanajstleten dečko ob vodi in se je po nesreči prekopicnil vánjo. Utonil bi bil, da se nij še o pravem hipu našel rešitelj, ki je nezvestnika srečno zopet spravil na suho. Bodi vender ta žalostni vzgled roditeljske malomarnosti v bodoče primerno svarilo, da ne bomo vsak dan imeli prilike gledati cele gručé vsakovrstnih páglovcev od 3—15 let na nevarnih strminah Ljubljaničnih bregov skakati in ribariti. Tudi sl. magistratu priporočamo, da to početje — posebno na sv. Petra nasipu — ostro prepové in brezvestne stariše strogo kaznjujeva.

— (Iz Kranja) nam piše prijatelj, ki se tam gori „hladi“ mej Kokro in Savo: V nedeljo zvečer proti koncu strašnega bliskanja in gromenja švigne strela na polji mej Primskovim in Sv. Jurjem še jedenkrat iz oblakov na zemljo, od zemlje pa nazaj proti nebu in videl se je za tri do štiri trenutke žareč stebel, vežoč nebo z zemljo; strela je tako rekoč stala ter obsevala okolico groznim žarom. S tem prizorom, kakor konečnim, nehalo je bliskanje in gromenje popolnem, dozdanji nalliv spremenil se v pohlevni dež. Ljudje, ki so to gotovo redko prirodno prikazen videli in takrat ne ravno v kupice gledali, so jako osupli vprašali jeden drugzega, kaj to pomeni.

Razne vesti.

* (Realni gimnazij v Serajevu) imel je letos koncem leta 101 učenca. Največ je bilo Srbov (74), razen teh je obiskavalo gimnazij 18 Špancev, 6 Nemcev, 2 Magjara in 1 Francoz. Provizorni ravnatelj je bil dr. Jovan B. Coh, poleg njega pa še deset profe-

sorjev. Na čelu letnega poročila je spis v latinskem jeziku, ki ga je spisal naš rojak Rajko Perušek: De scholiorum Bernensium origine et auctoribus, argumente et indole.

* (Spomenik carju Aleksandru II.) bodo postavili v Moskvi. Umetniki vseh dežela so povabljeni, da predložijo svoje načrte.

* (Žrtva ljubosumnosti.) Strašen prizor je bil videti te dni v Hernalsu pri Dunaji. Težak, ki je imel opravilo pri prevažanji hišne oprave, hotel si je trudne svoje ude nekoliko okrepčati, zato je hotel popiti kozarec vina. Mej tem pa pride mimo njegova žena, v roki je imela steklenico polno vitrijola. Ko je ugledala svojega moža, plusknila mu je v obraz to peklensko tekočino in zavpila: „Hudobnež, poginiti moraš“. Mož se je zgrudil nezavesten na tla, ves ožgan od vitrijola.

* (Čudno zahtevanje.) Pred nekaterimi dnevi oglašil se je v Pešti v blaznici tamošnji kupec in zahteval od bolniškega sluge, naj ga zveže, ker vé, da bode takoj zblaznel. Sluga poklical je zdravnika. Zdravnik jel se je pogovarjati s kupcem, a videl je, da mu daje prav pametne odgovore. Ko sta se četrto ure pogovarjala, odpustil je zdravnik kupca, zatrjavaje mu, naj se le brez skrbi vrne domov, ker je popolnem zdrav na duhu. „Prav čudim se“, odgovori kupec; „pretečeni teden sta mi umrla dva otroka in prav trdno sem se nadejal, da bodem vsled tega osodinega udarca prišel ob pamet“.

Tuji.

9. avgusta:

Evropa: Hollien iz Šverina. — Rauscher z Dunaja. — Zupan iz Varaždina.
Pri Slonu: Balog iz Krapine. — Brauno z Dunaja. — Horak iz Maribora. — Metelko iz Zagreba. — Sandrinelli, Socilo iz Trsta.
Pri Maltet: Dralka iz Celja. — Harisch, Walstabe, Stagle z Dunaja. — Usiglio iz Trsta. — Novakovič iz Dalmacije.

2000 gld.

lehko na leto zaslužijo **gostilničarji in kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštne podvzetji: **F. Schlosser, Trst.** (419—17)

Dunajska borza 10. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gld.	85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	75
Zlata renta	94	15
1860 drž. posojilo	132	—
Akcije narodne banke	833	—
Kreditne akcije	366	70
London	117	80
Napol.	9	34 1/2
C. kr. cekini	5	55
Državne marke	57	40

H. Lanz-ova fabrika

Pariz — Mannheim — Beč

priporoča svoje znane kmetijske stroje vsake vrste, **zlasti izborne**

ročne-mlatilnice in slamo-reznice

po najnižjih cenah.

Zastopništvo in zaloga

pri (446—2)

A. DEBEVEC-u,

v Ljubljani, Rimska cesta (Gradišče) h. št. 19.

☛ Ceniki gratis in franko. ☛

Kdor hoče

(389—11)

slabe zobe

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi, dobi svet in pomoč pri

Ehrwerthu, zdravniku za zobe, gospodska ulica št. 1.

Agenti.

Stara, zelo dobro renomirana banka nastavlja za vse večje kraje solidne, delavne **agente**, da prodajajo **državne in privatne srečke** proti mesečni delni vplačtvi po novem zakonu. Ta posel daje agentom pri le nekojej delavnosti primerne dohodke. Oferti naj se pošiljajo: (433—2)

Bank- und Wechselgeschäft der Administration des „Telegraf“ in Prag.

C. kr. priv. carjevič Rudolfova železnica.

OZNANILO.

Zaprtje postaje
BELI POTOK-SV. GOL.
(Weissenbach-St. Gallen.)

Ker dovozne ceste do kolodvora **Beli potok-Sv. Gol** v to zavezani ne ohranijo v vožnji primernem stanu, bode torej vsled določbe vis. c. kr. ministerstva za kupčijo od 17. julija 1881 št. 40110/1880 ta postaja

od 15. avgusta 1881 dalje

zaprta, dokler se ne popravi dovozna cesta in se ne reši vprašanje o bodočem njenem vzdrževanju.

Od tega dne se torej ne sprejemajo **niti na postaji Beli potok-Sv. Gol, niti na to postajo** namenjene osebe, pratež, brzoodpravno ali drugo blago.

Popotniki torej tudi od 15. avgusta t. l. naprej ne morejo več na postaji **Beli potok-Sv. Gol** vstopati ali izstopati. (454)

Na Dunaji, v juliju 1881.

C. kr. pravilni oskrbnik carjevič Rudolfove železnice.

Gostilna
„Poličanski“ v Zatičini

odprla se bode zopet

(455—1)

dné 14. avgusta 1881.

P. n.

Jemljemo si čast s tem javljati, da je naš dozdanji zastopnik gospod **Fran Schantel** vsled prijaznega sporazumljenja odložil naše zastopstvo in da smo to izročili lekarju gospodu

VILJEMU MAYR-ju,

ki bode od zdaj naprej oskrboval vse z onim zvezane agende in dajal tega se tičoča pojasnila.

Na Dunaji, dné 1. avgusta 1881.

(444—2)

Ravnateljstvo
društva „ANKER“, zavarovalnice za življenje in rente.